

Grizzly na dosah

Jsou oprávněně považováni za krále severu. Majestátní, neoblomní, ale také tolerantní, pokud je zbytečně neprovokujete. A když se pošťestí, dostanete se k nim téměř na délku paže.

Z pravého okénka malého ledtadla vidíme zasněžené štíty pohoří Chigmit s dominantní činnou sopkou Iliamna. Její vrchol dosahuje až do výšky 3053 metrů. Na protější straně se vlní modrý Pacifik lemovaný obrovskými plochami písku a bahna. Uprostřed tohoto kontrastu se leskne hladina poseta miliony žlutých květů vodních lilí. Do této žlutozelené nádhery bezcitně ponoří své plováky hydroplán a ladným pohybem doklouže do míst, kde je vodní porost natolik hustý, že unese i vystupujícího pasažéra. Jezero, kde se každoročně vytváří tisíce lososů, nese výstižný název Silver Salmon Lakes.

Ledový vítr upozorňuje na to, že Aljaška nebude ani ve slunečném období, které zde nyní panuje, k návštěvníkům z teplé Evropy přívětivá. Krvelační komáři si nenechávají ujít svou příležitost přivítat návštěvníky jako první. Úzkou blátivou cestou se dostáváme do cíle naší cesty – Silver Salmon Creek Lodge. Privátní kemp poblíž „Stříbrného lososového potoka“ byl založen v roce 1983 Davidem

Corayem, původně jako rybářské zázemí. V posledních patnácti letech je však více využíván ke sledování a fotografování medvědů hnědých, všeobecně známých jako grizzly.

CLARKOVA ROMANTIKA

Oblast kolem Stříbrného lososového jezera patří k těm méně sřeženým a máme naději sledovat chování medvědů z bezprostřední blízkosti. Chtěli bychom pořídit co nejvíce zajímavých fotografií těchto divokých zvířat v jejich přirozeném prostředí. Grizzly tady respektují přítomnost člověka. Za celou dobu, co zde lidé sledují medvědy, nedošlo k žádnému napadení. Přesto opatrnosti nikdy nezbyvá. Naši skupinku šesti fotografů doprovází zkušený a velice sdílný průvodce Rick. Při fotografování se postupně dovídáme spoustu zajímavostí. Základním pravidlem pohybu ve zdejší divoké přírodě je, že se skupina musí držet blízko sebe. Jen tak působí na grizzlyho jako silný protivník. Dovídáme se, jak se chovat, když medvěd výstražně

zvedne hlavu, nebo kdy mu je naopak lhostejné, že postupujeme blíž. Poznali jsme, že medvědi mají větší nevráživost sami vůči sobě než vůči člověku. Z toho důvodu se například medvědi černí, kteří bývají často napadáni příbuzným medvědem grizzly, raději zdržují vysoko v horách, aby případným vzájemným potyčkám předcházeli. Kuriozitou je i to, že samice odmítající se pářit hledá bezpečí v blízkosti člověka, protože ví, že samec se bude držet ve větší vzdálenosti od lidí než ona.

Život v oblasti Lake Clark je velkou mírou ovlivněn přílivy a odlivy moře. V období přelomu června a července dosahovaly denní výškové rozdíly až 8,5 metru. Je to neuvěřitelné, jak před očima mizí hladina moře v dále několika set metrů, aby se po několika hodinách opět vrátila k písčitém břehům. Pravidelné cykly tohoto přírodního úkazu samozřejmě znají i medvědi. Líté a krvelačné šelmy, jak je známe z dobrodružných knih a hollywoodských filmů, se ve zdejším prostředí chovají část dne

XXXXXX

jako býložravci a část dne jako gurmáni pochutnávají si na mořských plodech. Zajištění dostatečného přísunu potravy je jejich celodenní náplní, což nám fotografům značně ulehčilo práci při hledání jejich stanoviště. Fotograficky nudné požívání trávy na loukách se nám brzo okoukalo, zato úchvatné scény medvěďů, pochutnávajících si na mořských lasturách, nenechají naše foťáky odpočinout. Medvědi dokážou lastury nejen vyhledat, ale i vyhrabat z hloubky až 40 cm. Bravurní „rozlousknutí“ je otázkou několika vteřin a pochoutka mizí v tlamách úspěšných lovců. Dokud si patřičně nenaplní své žaludky, máme dostatek času na focení. Hledáme nejvhodnější scény, komponujeme pozadí, využíváme světelných podmínek, obcházíme medvědy ze všech stran. Před touto cestou bych nikdy nevěřil, jak blízko a bez pocitu nebezpečí se může člověk pohybovat vedle nejkruťší šelmy Aljašky. Všudypřítomní rackové mořští pilně dočišťují vše, co v perleťových lasturách zůstalo. Orli bělohlaví nechápavě sledují z pozdálí,

cože se to v tom bahně stovky metrů od pobřeží děje. Zhruba po půl hodině hodování se nasycení medvědi probrodí bahnem zpátky do luk a hustých lesů. Často si říkáme, jak zrádná je divočina, protože medvěd se v porostu stává pro nás neviditelným už ve vzdálenosti pěti metrů. Tento medvědí rituál výprav za potravou se opakuje dvakrát denně při každém odlivu.

● Velkého přílivu a odlivu v oblasti Silver Salmon Lakes nevyžívají pouze medvědi. Znalost přírodních zákonitostí je velice důležitá i pro místní obyvatele. Mnohdy na ní závisí jediná možnost návratu na pevnou zem. Odhalené dno moře slouží jako prostor

pro originální outdoorovou aktivitu – kopání škeblí (clam digging).

● Za doprovodu průvodce můžete vyrazit do prostoru, který na pár hodin uvolnilo moře, a doufat, že se vám podaří vykopat dostatečné množství škeblí druhu Siliqua patula, které od vás rádi vykoupí místní překupníci. Mušle jsou považovány

PRYČ OD TURISTŮ

Nejznámějším střediskem pro fotografování medvěďů a chytání lososů je jednoznačně středisko Brooks Lodge. Bylo vybudováno poblíž vodopádů Brooks Falls v národním parku Katmai. Lovci atraktivních snímků a kapitálních úlovků se sem slétávají z celého světa. Přestupní stanicí je městečko King Salmon, odkud se lze na jezera dostat pouze různě

za kulinařskou specialitu, typickým způsobem přípravy je škeblí polévka. Lze je také konzumovat smažené.

● Škeble jsou obvykle dlouhé od sedmi do patnácti centimetrů, na Aljašce ale byly nalezeny i kusky dlouhé osmadvacet centimetrů.

Ke sběru mušlí ale potřebujete rybářskou licenci.

NA ŠKEBLE!

nými typy hydroplánů. My jsme využili stařícký desetimístný stroj, který pobral celou naši výpravu i s těžkou fotografickou výbavou. Od vodopádů pochází nejvíce dokumentárních filmů a fotografií medvědů grizzly stojících na horní hraně vodopádu a čekajících na skákající lososy. O co víc to pro nás byla lákavá podívaná, o to větší bylo naše zklamání z toho, jak byla divoká příroda zneužita ke komerčním účelům. Továrna uspokojující turisty různých kategorií produkuje hodinové fronty na vyhlídkové platformy. Časové omezení na vyhlídkových molech u vodopádů řídí rangeri dle písemného pořadí. V boji o atraktivní místo většinou vítězí fotografové držící své kompaktní přístroje nad hlavou. Právě je doba lososů táhnoucích za svou reprodukční potřebou a skoků přes skoro dvoumetrový vodopád je k vidění neuvěřitelné množství. Medvědi nemusejí lovit, prostě sáhnou do vody, vytáhnou kořist a svými drápy obratně stahují stříbrné ryby z kůže. Ta jim s podkožním tukem chutná v současné době nejvíce. Červené masité zbytky lososů bere proud k jezeru, kde si na nich pochutnávají mladí jedinci, kteří ještě neumějí dostatečně lovit. Boj o tuto řízenou turistickou atrakci s nevalným fotografickým úspěchem nás brzo omrzela. Závíděli jsme rybářům, kteří se pohybovali přímo v řece a za dozoru rangerů-ochránců si pohodlně užívali svého koníčka. Nemá se to, ale zanedlouho stála naše parta fotografů ve vypůjčených neoprenových oděvech v rákosí na břehu řeky připravena vyrazit. Víme, že medvědi mají jeden jediný cíl – lovit lososy. Nemají v úmyslu ublížovat člověku, který jim nepřekáží. Musejí o nás ale vědět. „Hi, bear, hi bear, hi bear,“ zní z našich úst dostatečně zřetelně. Chovají se, jako bychom zde nebyli. Nacházíme místo, kde se dvě ramena řeky spojují v jeden proud a kde se hladina vody „vaří“ pohybem lososů. Chvilí svítlo slunce, chvíli se spustil déšť – prostě ideální počasí pro fotografování.

MEZI OBRY

Grizzly kolem nás probíhají ve vzdálenosti několika metrů. Obrovská hnědá těla čeří hladinu, aby zanedlouho dopadla do hejna splašených ryb. Hladina adrenalinu vzrůstá. Otáčí se, běží proti nám. Závěrky cvakají, vnímáme jen napětí a nádherné zážitky. Konečně jsme se dočkali toho, proč jsme sem přijeli. Jsme uprostřed dění, uprostřed divočiny. Medvědi se svými úlovky mizí nedaleko nás v rákosí. Zanedlouho se tato nádherná scéna opět opakuje. Oni snad vědí, že tu hrají hlavní roli. Předvádějí své lovicí schopnosti v takové vzdále-

nosti, že se nám nevejdou do objektivů. Po chvíli nedaleko procházejí rybáři a my si můžeme odpočinout. Medvědi je donutí dojít až k nám. Vzájemně si vychvalujeme nádherné zážitky na řece Brooks. Od rangera, doprovázejícího lovicí Japonce, se dozvídáme, že má

kamaráda v Praze. Snad i to přispělo k uvolněné atmosféře. Místo toho, aby nás vyhnal z nebezpečné zóny, poradil nám a upozornil na případná nebezpečí. Pak už nezbyvalo nic jiného, než si popřát další úspěšný lov. S rybářskými pruty i fotoaparáty. 🌍

